

5-etis berniukas iš Glazgo: ką jis prisiminė iš ankstesnio gyvenimo? ištrauka iš knygos

Reinkarnacija – mitas ar tikrovė? Sugrįžimo į gyvenimą atvejus kruopščiai tiria medicinos mokslų daktas Dr. Jim. B. Tuckeris. Naujausioje knygoje „Sugrįžimas į gyvenimą. Nepaprastos ankstesnį gyvenimą prisimenančių vakų istorijos“ jis pasakoja vaikų istorijas, po kurių sunku suabejoti reinkarnacijos tikimybe.

DELFI pateikia ištraukas iš leidyklos „Eugrimas“ išleistos knygos „Sugrįžimas į gyvenimą“.

Daugelis šeimų Vakaruose atsisako dalyvauti televizijos laidose, nes nenori, kad kiti žmonės sužinotų apie jų vaikus, kurie prisimena ankstesnį gyvenimą. Aš aptariau šią programą su keliomis anksčiau mano tirtų vaikų šeimomis, taigi mums pavyko gauti keletą potencialių laidos dalyvių sutikimą. Vėliau su manimi susisiektė Brenda Goldblat (Brenda Goldblatt), kita „October Films“ prodiuserė.

Ji atsiuntė elektroninį laišką, kuriame rašė turėjusi neįtikėtiną pokalbį telefonu su penkerių metų berniuko vardu Kameronas motina. Berniukas jau porą metų stebina visus rišliu pasakojimu apie ankstesnį gyvenimą.

Šeima gyveno Glazge, tačiau Kameronas tvirtino turėjęs kitą motiną Baros saloje. Priklausanti Išorinių Hebridų salynui, salų grupei ties vakariniais Škotijos krantais, Bara – atoki sala, kurioje gyvena kiek daugiau nei 1 000 gyventojų. Berniuko šeima niekada nesilankė šioje saloje ir neturėjo joje jokių giminių.

Naktiniu reisu išskridau iš Vašingtono į Londoną, o iš Londono kitu reisu buvau nuskraidintas į Glazgą. Kadangi keliaudamas lėktuvais veik niekada neužmiegu, po kelionės buvau kiek nusikamavęs, tačiau, trumpai pailsėjęs viešbutyje, sulaukiau skambučio iš laidos režisierės Leslės, kuri paklausė, ar esu pasirengęs susitikti su Kamerono šeima. Ir mes išvykome.

Kameronas gyveno su savo motina ir šešerių metų broliuku Martinu gerai prižiūrimame name. Mes susėdome svetainėje ir pradėjome šnekučiuotis su jo motina vardu Norma. Ji papasakojo, kad Kameronas prakalbo apie savo šeimą Baros saloje, kai jam sukako dveji su puse, o kai jam sukako treji, jis ėmė nuolat apie ją kalbėti. Berniukas vis sakydavo: „Noriu vykti į Barą pas savo kitą šeimą“, ir jo tonas būdavo ganėtinai griežtas. Apie salą jis kalbėjo daugybę kartų, o lankydamas vaikų darželį – prisimindavo ją kasdien.

Apie šioje saloje gyvenančią savo šeimą jis papasakojo daugybę smulkmenų. Vaikas teigė, kad jo tėvas iš Baros buvo Šeinas Robertsonas (Shane Robertson). Dabar, vertindamas įvykius retrospektyviai, gailiuosi smulkiai neišklausinėjęs, kada ir kokiomis aplinkybėmis Kameronas pirmą kartą ištarė šį vardą, nes galiausiai ėmiau abejoti šio vardo tikrumu.

Likus mėnesiui iki laidos filmavimo, jos režisierė Leslė man atsiuntė elektroninį laišką, kuriame rašė turėjusi pokalbį su Kamerono dėde, kuris prisiminė, kad vaikas, būdamas maždaug dvejų su puse, savo tėvą iš Baros vadino ne tai Šonu, ne tai Šeinu. Tą dieną, kai susitikau su Norma, Robertsono vaidmuo šioje istorijoje mums taip pat buvo žinomas, tačiau aš nepaklausiau, kaip ilgai ar kaip dažnai Kameronas kalbėdavęs apie šį žmogų.

Kad ir kaip būtų, jis aiškiai užsiminė, kad jo tėvas iš Baros, neapsidairęs į šalis, nužengė nuo šaligatvio ant kelio ir čia jį partrenkė bei mirtinai sužalojo automobilis. Kameronas tvirtino, kad automobilis buvęs žalios ir sidabro spalvų ar žalsvas su sidabrinium atspalviu. Berniukas daug pasakojo ir apie savo motiną iš Baros. Jis teigė ją turėjęs ilgus rudus plaukus, kuriuos vėliau nusikirpo trumpai.

Vieną kartą jis pravirko ir pareiškė, kad jo šeima saloje jo išsiilgo. Vaikas norėjo, kad jo mama iš Baros paimtų jį iš darželio, ir pareiškė, kad ji būtinai atvyks jo aplankyti. Jis teigė turįs tris brolius ir tris seseris ir papasakojo, kad jie mėgdavo drauge eiti gaudynių. Kartą Kameronas pasakė, kad viena jo seserų buvo vardu Lindzė, tačiau vėliau jis šį vardą užmiršo.

Jis daug kalbėjo, ką veikdavęs saloje. Pasakojo, kaip maudydavosi telkšančiuose tarp uolų klanuose ir pramogaudavo su draugais. Šeima turėjo juodą šunį su balta apykakle, ir jis dažnai lakstydavo su juo po erdvius paplūdimius. Taip pat jis papasakojo, jog kartu su savo šeima Baroje vykdavo įvairias šventes.

Berniukas dažnai kartodavo: „Mes taip darydavome Baroje.“ Kartą jis papasakojo, kad jo namiškiai ir jis pats turėjo tuose namuose seną juodą diskinį telefono aparatą, kuriuo pats daug kartų skambino.

Kameronas niekada nekalbėjo apie save kaip apie suaugusį žmogų ir save dažniausiai apibūdindavo kaip vaiką, kuris yra šiek tiek vyresnis už jį patį. Jis niekada aiškiai neužsiminė apie savo mirtį. Tačiau tvirtino, kad buvo „prasmegęs“, o vėliau išlindo iš Normos „pilvuko“. Greičiausiai šis „prasmego“ kažkaip buvo susijęs su duobe ir namu, apie kurį jis nuolat pasakodavo.

Jis sakydavo: „Buvau Baroje, o dabar esu čia.“ Kameronas taip pat pasakodavo, kaip stebėdavęs Baros paplūdimyje besileidžiančius lėktuvus. Jo motina nieko apie tai nebuvo girdėjusi, tačiau, kaip mums pavyko netrukus išsiaiškinti, lėktuvai iš tiesų leidžiasi tame paplūdimyje.

Martinui iki gyvo kaulo įkyrėjo nesibaigiančios brolio kalbos apie salą. Kameronas sakydavo: „Bara – tai tikra“, tačiau kartą, kai Martinas dėl to pyktelėjo, vaikas pridūrė: „Jeigu nori, kad sakyčiau, jog Bara yra netikra, sakysiu, kad ji yra netikra.“ Dabar jis norėjo, kad žmonės pamatytų, kad Bara yra tikra, ir nenustygo savaime kailyje laukdamas artėjančios kelionės.

Tada pasikalbėjau su Kameronu. Jis buvo stebėtinai kalbus. Dažniausiai būna labai sunku prikalbinti vaikus ką nors papasakoti apie ankstesnį gyvenimą. Vaikai dažniausiai jaučiasi nejaukiai, kai tenka šnekučiuotis su nepažįstamais žmonėmis, be to, daugelis jų turi būti reikiamai nusiteikę, kad galėtų aptarinėti panašius dalykus net ir su savo tėvais.

Kad vaikas išsipasakotų, būtina sukurti ramią ir jaukią atmosferą. Kameronas nė kiek nesivaržė. Jis daugybę kartų pasakojo apie laikotarpį, praleistą vaikų darželyje Baroje, ir kalbėjo nė kiek nesivaržydamas net ir zirziant į jį nukreiptai filmavimo kamerai.

Jis papasakojo mėgęs bėgioti po apylinkes ir rašyti obuolius. Ir teigė mėgęs žaisti su draugais sode priešais šeimos namą. Taip pat papasakojo apie krabus, kurių pilna knibždėdavo paplūdimyje, ir teigė laikydavęsis nuo jų atokiau, nes bijodavęs jų aštrių žnyplių.

Berniukas papasakojo, kad jo tėvas buvo Šeinas Robertsonas, vyriškis su tamsių, nepaklusniai styrančių plaukų kupeta. Vaikas matė, kaip jo tėvas eina per gatvę ir staiga jį partrenkia automobilis. Tad pasakė, kad tėvą partrenkė ilgas žalsvai mėlynas automobilis, ir ši smulkmena skyrėsi nuo ankstesnio jo tvirtinimo, kad automobilio būta žalsvai sidabrinio.

Kameronas papasakojo, kad jo šeima gyveno baltame vienaukščiame namelyje, tačiau jo motina tvirtino, kad berniukas anksčiau buvo minėjęs laiptus tame name. Namas buvo šalia paplūdimio, ir jis iš jo esą stebėdavęs, kaip paplūdimyje leidžiasi lėktuvai.

Jis papasakojo turėjęs vikrą ir greitą šunį, kuris buvo juodai baltas ir turėjo pamuštą koją. Taip pat prisiminė rudaplaukį katiną. Ir tvirtino, kad sukrautose už namo dėžėse būta vandens ir žuvų, nors anksčiau niekaip negalėjo prisiminti, kas jose buvo. Taip pat pasakė, jog buvo ketverių, kai iškrito iš lovos ir įkrito į duobę, atvedusią jį pas jo dabartinę motiną.

Kamerono dėdė pabrėžė, kad vaiko pasakojamos istorijos buvo nuoseklios ištikus trejus metus. Kamerono draugo motina teigė, kad berniukas tvirtai tikėjo savo kitos šeimos Baroje egzistavimu ir nuolat apie ją kalbėdavo.

Ji pasakojo, kaip jos sūnus kartą pasakė, kad mirti visai nebaisu, nes iš Kamerono buvo girdėjęs, jog numirę žmonės sugrįžta kitu pavidalu. Tuo metu mes išsiaiškinome, kad vaikas pradėjo pasakoti apie gyvenimą Baros saloje nuo pat mažumės. Ir tai jau nebuvo panašu į mažo berniuko pramanus.

Prisiminimai apie salą buvo tvirtai įsišakniję Kamerono galvoje. Jis itin jausmingai pasakodavo apie ten gyvenusią jo šeimą, pateikdamas gausybę smulkmenų. Kai kurių smulkmenų jo motina nežinojo. Net jei Kameronas ir būtų gavęs tam tikros informacijos apie Barą, pasakoti apie šią salą kaip apie ankstesnio gyvenimo vietą būtų gan keista, tačiau, kiek Normai buvo žinoma, berniukas nebuvo gavęs jokios informacijos.

Kitą dieną visa mūsų grupė išvyko į Barą. Mes išskridome komerciniu reis su mažyčiu kompanijos „British Airways“ lėktuvėliu ir, savaime aišku, nusileidome paplūdimyje, kuris atstojo oro uosto kilimo ir tūpimo taką. Salos oro uostas, ko gero, vienintelis toks pasaulyje, kur reguliariems skrydžiams vietoje kilimo ir tūpimo tako naudojamas paplūdimio ruožas.

Kameronas, lipdamas iš lėktuvo, burbtelėjo broliui: „Ar dabar matai, kad sakiau tiesą?“ Mums einant iš paplūdimio į oro uosto pastatą, berniukas švytėjo iš džiaugsmo ir teigė, jog labai džiaugiasi sugrįžęs namo. Oro uostas buvo toks mažas, kad jame, nors jau buvo praėję metai po Rugsėjo 11-osios tragedijos, net nebuvo įrengti metalo detektoriai. Kai atvykome į oro uostą grįžtamajam skrydžiui, personalas patikrino mūsų mantą apčiupinėdamas ją rankomis.

Kita diena buvo žymiai turiningesnė. Aš ir Norma nuvykome į salos paveldo centrą, kuriame susitikome su istoriku Kalamu Makneilu (Calum MacNeil). Ėmiau klausinėti jo apie eismo įvykius, per kuriuos būtų žuvęs pėsčiasis taip, kaip buvo nupasakojęs Kameronas. Kalamas pareiškė galįs papasakoti apie visus neįprastos mirties atvejus saloje, pavyzdžiui, paskendimus nuo pat XIX a. pradžios, kurie saloje vis dar buvo prisimenami.

Vieną vyriškį praėjusio amžiaus šeštojo dešimtmečio pradžioje suvažinėjo autobusas, tačiau nė vienas žmogus nežuvo taip, kaip, anot Kamerono, žuvo jo tėvas. Kurį laiką stengiausi neprasitarti apie Robertsoną ir pažiūrėti, ar jo nepaminės pats Kalamas. Netrukus sužinojau, kad televizinininkai šnekučiavosi su juo dar iki mums susitinkant, kai buvo atvykę pasižvalgyti po salą, ir Kalamas jau žinojo, kad mes ieškome tokio Šeino Robertsono.

Tai, ką papasakojo Kalamas apie jam žinomą Robertsoną, vilčių nesuteikė. Jis pareiškė, kad Robertsono pavardę turintys žmonės saloje pasirodydavo atsitiktinai ir tik trumpam. Vienas Robertsonas buvo pasirodęs saloje praėjusio amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje. Tuomet saloje gyveno Robertsonų šeima, tačiau šeimos vyras buvo atvykęs iš kitur.

O toks Šeinas Robertsonas saloje iš viso nebuvo pasirodęs. Kalbėdamas apie kitas Kamerono pasakojimo detales, Kalamas pasakė, kad stebėti į paplūdimį besileidžiančius lėktuvus galima tik šiaurinėje salos dalyje, kurios, kaip ir pietinės dalies, Kalamas gerai nežinojo. Jis taip pat pridūrė, kad vonios kambariai namuose pasirodė tik apie šeštąjį praėjusio amžiaus dešimtmetį ir tapo įprastais tik septintajame to paties amžiaus dešimtmetyje.

Anot jo, namo su keliais vonios kambariais, apie kurį pasakodavo Kameronas, tuomet iš viso negalėję būti. Taip pat jis pridūrė, kad jam augant telefonų buvo galima rasti tik retame name ir jie tapo kiek labiau įprasti tik septintajame dešimtmetyje. Tuomet buvo gaminami tik diskiniai telefonai, tokie, kaip apibūdino berniukas.

Kalamas pasakė, kad maudymasis duburiuose tarp uolų po potvynių tuomet buvo labai paplitęs. Vaiko istorija apie Barą buvo visai įtikima, išskyrus vieną faktą – saloje niekada negyveno šeima, kuri būtų atitikusi jo pateiktą apibūdinimą.

Kalamas užsiminė, kad saloje gyvenę vyrai, kurių vardas buvo Džonas, dažnai būdavo vadinami Šoniu, ypač tada, jeigu šeimoje būdavo daugiau nei vienas Džonas.

„Šonis“ skambėjo gan panašiai kaip „Šeinas“, ir tai suteikė mums tam tikrą galimybę, tačiau kitos Kemerono paminėtos smulkmenos nesiderino nė su viena saloje gyvenančia šeima. Tame etape ėmė atrodyti, jog atsidūrėme aklavietėje. Tačiau Kalamas paskambino mums tos pačios dienos popietę – jis turėjo naujos informacijos. Kai mes sugrįžome į paveldo centrą, jis pasakė, jog, kiek kruopščiau patikrinęs savo kartoteką, nustatė, kad šiaurinėje salos dalyje iš tiesų gyveno tokių Robertsonų šeima.

Ji nebuvo įtraukta į archyvą, nes buvo atsikrausčiusi į salą iš kitos Didžiosios Britanijos dalies ir Baroje dažniausiai tik atostogaudavo. Ši šeima daug keliaudavo ir apsistodavo saloje nuo praėjusio amžiaus septintojo dešimtmečio iki aštuntojo dešimtmečio, būtent tuo laikotarpiu, kuris mus ir domino.

Vietovė, kurioje buvo jų namas, vadinosi Sanderlingu. Tai buvo didelis baltas namas prie pat jūros kranto. Tai buvo ištis teikiantis vilčių atspirties taškas. Kitą rytą nužingsniavau į Municipaliteto apskaitos skyrių, kad patikrinčiau, ar jų sąrašuose yra kokių nors Robertsonų.

Buvo užregistruotos keturios santuokos, tačiau radome labai mažai mums galėjusių praversti informacijos. Taigi, nuvykome į paveldo centrą dar kartą. Kalamas tęsė paieškas. Jis surado vieną liudininką, kuris teigė, kad namuose Sanderlinge visada būdavo vaiky. Jis išsiaiškino įvairių ten gyvenusių Robertsonų šeimos narių vardus, nors tarp jų Šeino nebuvo. Akivaizdu, jog ši šeima daug laiko praleisdavo Baroje, tačiau su vietiniais gyventojais nebuvo linkusi bičiuliauti. Man pavyko pasikalbėti telefonu su moterimi, kuri teigė artimai draugavusi su ponja Robertson. Tačiau jos atmintis buvo miglota ir ji netgi negalėjo prisiminti ponios Robertson vardo.

Kalamas nurodė žmogų, kuris, jo manymu, galėjo pažinoti Robertsonus. Netrukus gavau jo adresą ir kartu su laidos prodiuserė Brenda nuvykome su juo pasišnekučiuoti. Po gan ilgai trukusios kelionės automobiliu pasiekėme jo namą ir pasibeldėme į paradines duris. Niekas neatsiliepė. Brenda ėmė ieškoti kito būdo, kaip patekti vidun. Ši bebaimė žurnalistė jau ketino perlipti tvorą ir pasibelsti į užpakalines duris, kai staiga į priebutį išėjo žmogus ir piktai paskelbė: „Nieko nežinau! Nieko nežinau!“

Ir jis tikrai nieko nežinojo. Sušalę, nusiminę ir sugniuždyti dėl patirtos nesėkmės stovėjome lauke plakami žvarbaus nesvetingo vėjo. Kai grįžome prie automobilio, sužvarbusi ir suirzusi Brenda teptarė: „Velniai rautų!“

Kol mudu su Brenda vaikėmės vaiduoklį, režisierė Leslė nusivežė Normą ir Kameroną į Sanderlingą. Jie negalėjo patekti į namo vidų, tačiau pasivaikščiojo po apylinkes. Vaizdo įrašė buvo matyti, kad Kameronas, vos pažvelgęs į namą, neteko žado. Nors po kurio laiko berniukas kiek atkuto ir tapo kalbesnis, nuo pat pradžios buvo tylus ir atrodė prislėgtas.

Kitą dieną televizininkams pavyko pasikalbėti su namo prižiūrėtoja. Ji sutiko mus įsileisti vidun ir mūsų dideliame džiaugsmui užkūrė židinį. Mums vaikštinėjant po namą, Kameronas elgėsi taip, tarsi būtų sugrįžęs į jam gerai pažįstamą aplinką. Kai kiek pavaikštinėję susėdome prie židinio, vaikas atrodė labai nuliūdęs. Norma paklausė, ar jis ilgisi savo mamos, su kuria gyveno Baroje? Jis linktelėjo ir, ieškodamas paguodos, stipriai prie jos prisiglaudė.

Tiriant tokius atvejus mums dažnai tenka susidurti su panašia jausmine reakcija. Penkerių metų berniukas ne visad suvokia, kodėl jį užplūsta tam tikri jausmai, tačiau Kameronas labai aiškiai išgyveno liūdesį ir sutrikimą, jausmus, kurie jam buvo visiškai tikri. Galbūt tiriamųjų jausminės reakcijos ir nepriylgsta svarumu patikrintiems ir patvirtintiems jų teiginiams (pavyzdžiui, Kamerono išsakytam teiginiui, kad Baros paplūdimys naudojamas kaip lėktuvų kilimo ir tūpimo takas), tačiau jos vis tiek yra gana svarbios. Jos gali būti savaip įtikinamos.

Mes nustatėme, kad jausmai dažniausiai keliauja greta objektyvesnių tiriamų nutikimų komponentų. Aš sukūriau skalę, pagal kurią galima įvertinti kiekvieno atvejo stiprumą.

Visas tiriamas istorijas mes užšifruojame dviem šimtais kintamųjų, kuriuos suvedame į duomenų bazę. Aš išskyriau elementus, dėl kurių vienas atvejis atrodo svariau nei kitas: apgamai ir įgimtos ydos, atitinkančios žaizdas ant anksčiau gyvenusio žmogaus kūno, vaiko atpasakoti ankstesnio gyvenimo įvykiai, kurie atitinka anksčiau gyvenusio žmogaus patirtus įvykius, vaiko elgesys, tariamai panašus į anksčiau gyvenusio žmogaus elgesį, taip pat atstumas tarp vaiko šeimos ir anksčiau gyvenusio žmogaus šeimos gyvenamųjų vietų.

Tada kompiuteris galėdavo apskaičiuoti kiekvieno atvejo stiprumą. Nustačiau, kad vaiko rodomi jausmai jam prisimenant ankstesnį gyvenimą yra glaudžiai susiję su šiuo rezultatu, o tai reiškia, kad vaikai, kurių jausminė reakcija yra stipresnė, kartu yra labiau linkę rodyti ir daugiau bruožų, būdingų aukšto patikimumo atvejui. Atrodo, jog vienu svarbiausių persikūnijimo apsektų laikytinas nuolatinis emocinis ryšys.

Apie Oliviją. Mergaitę, prisiminusią savo gyvenimą 1787 m. ištrauka iš knygos

Kartą, kai Olivija buvo dvejų metų amžiaus, ji vaikštinėjo su mama ir ši paklausė, kuri dabar valanda. Mergaitė atsakė: „Septinta valanda“ ir po akimirkos pridūrė: „1789 metai.“ Jos motina nustebusi pakartojo: „1789 metai?“ Kiek pamąsčiusi, Olivija tvirtu balsu pasitaisė: „Ne, dabar 1787 metai.“

Olivija – viena iš medicinos mokslų daktaro Jimo B. Tuckerio knygos herojų, kurie, tikėtina, kad prisimena savo ankstesnį gyvenimą. Reinkarnacijos galimybes tyrinėjantis mokslininkas įvairius vaikų pasakojimus aprašė knygoje „Sugrįžimas į gyvenimą. Nepaprastos ankstesnį gyvenimą prisimenančių vaikų istorijos“.

DELFI pateikia ištraukas iš leidyklos „Eugrimas“ išleistos *The New York Times* bestseleriu tapusios knygos „Sugrįžimas į gyvenimą“.

Kitas atvejis turi keletą stipriųjų pusių. Mergaitės motina ne tik užrašinėjo jos teiginius, bet ir atliko su ja testą ir ši jį išlaikė.

Olivija – britų šeimos atžala, kuriai teko gyventi įvairiose pasaulio vietose. Jos motina buvo auklėjama katalikų šeimoje, tačiau vėliau, suaugusi, nustojo domėtis religija ir save apibūdindavo kaip „agnostinę ateistę“. Olivija veikiausiai pasakodavo apie du ankstesnius gyvenimus, tačiau aš noriu sutelkti dėmesį į vieną iš jų. Kartą, kai Olivija buvo dvejų metų amžiaus, ji vaikštinėjo su mama ir ši paklausė, kuri dabar valanda. Mergaitė atsakė: „Septinta valanda“ ir po akimirkos pridūrė: „1789 metai.“

Jos motina nustebusi pakartojo: „1789 metai?“ Kiek pamąsčiusi, Olivija tvirtu balsu pasitaisė: „Ne, dabar 1787 metai.“ Praėjus mėnesiui mergaitė kartu su tėvais važiavo autobusu ir jos motina staiga pareiškė, kad Olivija su savo balta avių vilnos ausine panaši į avytę. Mergaitė staiga pradėjo pasakoti, kaip „nuo avytės nukerpama vilna“. Ji pasakė, kad nukirpta vilna išvaloma ir iššukuojama. Ir pridūrė, jog yra be galo svarbu gerai iššukuoti vilną.

Kartą, kai dar buvo dvejų metų amžiaus, Olivija priėjo prie mamos ir gana kategoriškai pareiškė, kad kadaise ji vadinosi Deize. Po kurio laiko, vėl prisitartinusi prie mamos, staiga tarė: „Robinson.“ Kai mama paklausė, ką tai reiškia, dukra atsakė: „Tai pavardė.“ Tada motina paklaususi, kieno tai pavardė, ir vaikas atsakęs: „Tokia buvo *mano* pavardė.“ Ji pareiškė anksčiau buvusi Deizė Robinson.

Būdama dvejų su puse, Olivija nuolat kalbėdavo apie praeities įvykius. Jos tėvas pradėjo domėtis, ar ji prisimenanti ankstesnį gyvenimą, tačiau kai jis paklausdavo: „Ar tu turi kitą mamytę ir tėvelį?“, mergaitė aiškiai sutrikdavo ir nežinodavo, ką atsakyti.

Kartą, kai jis pasiteiravo, ar ji turėjusi *praeityje* kitą mamytę ir tėvelį, mergaitė susijaudinusi atsakė teigiamai. Tada jos tėvai ėmė klausinėti, ar ji turėjusi brolių ir seserų, ir dukra atsakė neturėjusi. Kai jie užsiminė apie avių kirpimą ir pasidomėjo, ką ji darydavusi iš vilnos, mergaitė atsakė: „Antklodes.“ Tai išgirdusi jos motina labai nustebė, nes, anot jos, Olivija niekada neturėjo vilnonės antklodės ir buvo mačiusi tik avikailių kilimėlius.

Kartą Olivija priėjo prie mamos, kai ši buvo užsiėmusi namų ruoša. Mergaitė pasakė: „Visas oras išėjo iš čia.“ Moteris nesuprato, ką ji norėjusi pasakyti, ir pasitiksline: „Iš kur?“ Olivija bakstelėjo pirštu sau į pilvą ir tarė: „Štai iš čia. Ir aš numiriau. Bet nemėgstu apie tai kalbėti.“ Staiga ji nuliūdo ir apsisukusi išėjo iš kambario. Jos motiną šis įvykis pribloškė. Olivija iki tol su mirtimi buvo susidūrusi tik kartą, kai pamatė nugaišusią varlę, ir tai jos tėvai jai nepaaiškino, kad varlė negyva.

Kartą, nubudusi po perpietės miego, Olivija atsisėdo lovytėje ir vėl prakalbo apie 1787 metus. Mama paklausė, ar ji atsimenanti kokių nors dainų iš tų metų, ir mergaitė nė nemirktelėjusi atsakė, kad „Londono tiltas griūna“ („London Bridge Is Falling Down“), tai buvo jos mėgstamiausia daina.

Iš tikrųjų ši daina buvo populiari 1787 metais. Jos ankstyvosios versijos žodžiai pirmą kartą buvo išspausdinti knygelėje „Tomio Nykščio gražių dainų knyga“ (*Tommy Thumb's Pretty Song Book*) apie 1744 metus, ir ji gali būti sukurta dar anksčiau. Šokis „Londono tiltas“ (*London Bridge*) buvo paminėtas vienoje 1659 metų pjesėje, o daina „Londono tiltas lūžta“ (*London Bridge Is Broken Down*) buvo siejama su vaikais 1725 metų leidinyje ir paminėta vienoje iš Londono operų 1730 metais.

Kitą kartą Olivija, priėjusi prie mamos, staiga ištarė: „Trisdešimties metų amžiaus.“ Kai moteris paklausė, kas buvo trisdešimties metų amžiaus, mergaitė atsakė: „Aš. Kai numiriau. Numiriau, nes nieko nevalgiau.“ Tai pasakiusi, ji nuėjo šalin.

Kai mama pagaliau įveikė ją apėmusią baimę nuo dvejų su puse metų dukters išartų žodžių, pradėjo galvoti, kad mergaitės nuo pat gimimo turėtų nepasotinamą apetitą galima paaiškinti badavimu, kurį ji galėjo patirti ankstesniame gyvenime.

Kartą, bevalgydama žalią obuolį, Olivija ėmė kikenti. Ji pasakė motinai, kad Deizė Robinson valgydavo tik raudonus obuolius, tačiau jai dabar patinkantys tik žali obuoliai. Mergaitei tai pasirodė juokinga. Kitą kartą ji prasitarė, kad Deizės Robinson motina buvo vardu Kiti. Olivija nepažinojo nieko, kas turėtų tokį vardą, ir jos motina buvo tikra, kad ji niekur negalėjo girdėti j ką nors kreipiantis šiuo vardu.

Vėliau mergaitė kuriam laikui liovėsi kalbėti apie ankstesnį gyvenimą. Mama manė, kad ši ji pamiršo iki pat jų pokalbio, įvykusio, kai nugaišo jų šeimos šuo. Tada Olivijai buvo ketveri ir jos teiginiai moteriai pasirodė tokie įdomūs, kad ji stvėrė rašiklį ir popieriaus lapą ir ėmė užsirašinėti, ką ši kalba. Olivija norėjo žinoti, ar jų šuo sugrįšias namo kaip kitas šuo, ir sakė mananti, kad sugrįšias, nes ji pati turėjusi ankstesnį gyvenimą.

Tačiau dukra nemanė, kad jų šuo buvo naujas šunelis, nes pasakė: „Iš pradžių reikia praleisti gan daug laiko numirus, gal keletą savaitių, keletą mėnesių ar panašiai.“ Mama paklausė, ar taip nutiko ir jai, ir ji atsakė teigiamai.

Kai moteris paklausė, kur ji buvusi po mirties, ši atsakė po mirties neegzistavusi. Dukra pasakė, kad tą sunku paaiškinti, tačiau po mirties ji plevenusi išretėjusiame ore. Ji pakilo į dangų ir susiskaidė į mažytes dulkeles. Tos dulkelės plačiai pasklido.

Mergaitė teigė, kad mirti nebuvo baisu ir kad tuomet, kai ji buvusi dulkės, kiti žmonės su ja susidraugavę. Jie taip pat buvo virtę dulkėmis. Mama paklausė, ar dabar ji bijanti mirti. Dukra atsakė neigiamai, ji nebijanti, tačiau mintis apie mirtį ją liūdina, nes jai patikę būti Žemėje. Per visą šį pokalbį Olivija išliko labai rimta. Anot motinos, dukters išraiška buvusi tokia rimta, jog ji pasijutusi nejaukiai.

Atrodė, kad Olivija po tos dienos pasikeitė, ir mama daugiau negirdėjo jos kalbant apie ankstesnį gyvenimą, kol vaikui sukako penkeri metai ir devyni mėnesiai. Olivija pradėjo pokalbį klausimu, ar kvaila kuo nors tikėti nesant įrodymų, jog tai egzistuoja. Joms ėmus tai aptarinėti, moteris pasitelkė tikėjimą Dievu kaip pavyzdį, kad kai kurie žmonės negali tikėti be įrodymų, o kiti lengvai įtiki Dievą ir be įrodymų.

Tada dukra pasakė, kad tuomet, kai ji buvo Deizė, ji tikėjo Dievą ir lankė bažnyčią. Mama pasiteiravo, kodėl ji tikėjusi Dievą tada, bet netikinti juo dabar. Mergaitė atsakė, kad dabar ji

tapo kitu asmeniu. Mama pareiškė mananti, kad Olivija gali turėti tą pačią asmenybę kaip ir Deizė, tačiau dukra paprieštaravo, sakydama, kad asmenybės jau neliko, o liko tik asmuo.

Tada moteris paklausė, ar Olivija mananti, kad „asmuo“ ir „asmenybė“ yra du skirtingi dalykai, ir mergaitė atsakė teigiamai. Kai jos ėmė kalbėti apie Deizės gyvenimą, Olivija pasakė gyvenusi mažame miestelyje. Ji neprisiminė miestelio pavadinimo, tačiau tvirtino, kad jis buvo Anglijoje.

Mergaitė teigė, kad dauguma žmonių gyvendavo mažuose kaimeliuose, kur visi vieni kitus pažinodavę. Ji pasakojo miestelyje buvus kelias krautuvėles, kuriose būdavę galima nusipirkti duonos, sūrio ir mėsos. Jos motina, nutaisiusi rimtą veido išraišką, pasiteiravo, ar mieste buvo daug „McDonald's“ restoranų. Olivija pratrūko juoktis ir pasakė, kad jie dar nebuvo išrasti. Tada pareiškė, kad tuomet dar nebuvo automobilių, o tik arkliai. Vėliau mergaitė pasakė prisimenanti, kad ant pinigų tuomet buvęs karaliaus atvaizdas.

Ji tvirtino, kad tos monetos buvusios plokščios su duobėtomis briaunomis. Mama pasidomėjo, kokios buvusios Anglijoje monetos 1787 metais, tais pačiais, kuriais, anot dukters, gyvenusi Deizė. Ant jų visų buvo iškaltas karaliaus Jurgio III portretas. Jų pakraščiai buvo dantyti, o jos pačios buvusios kiek plokštesnės nei dabartinės 2 svarų vertės monetos. Moteris nusprendė parodyti dukrai įvairių monetų nuotraukas, iš viso penkiasdešimt dviejų, pradedant senovės keltų bei romėnų monetomis ir baigiant monetomis iš dabartinių laikų.

Ji paklausė mergaitės, ar ši atpažįstanti kurias nors iš šių monetų. Olivija peržiūrėjo visas monetų nuotraukas, greitai atmetė senovėje nukaldintas ir šiuolaikines monetas, o kai pamatė nuotrauką su monetomis, nukaldintomis naudojant valcavimo stakles (tokiu būdu nuo 1600 metų buvo gaminamos visos Anglijos monetos), ji parodė į mažus taškelius ant vienos monetos briaunų ir pasakė turėjusi galvoje kaip tik šias įrantas, kai sakiusi, kad tuometinės monetų briaunos buvusios duobėtos.

Tada Olivija parodė į 1787 metų šilingą su Jurgio III atvaizdu ir pareiškė neabejotinai atpažįstanti šią monetą ir ant jos iškaltą karaliaus Jurgio III atvaizdą. Mergaitė parodė į dar tris monetas, kurias, kaip teigė, prisimenanti. Visos jos buvo nukaldintos karalius Jurgio III laikais: 1793 metų ginėja, 1793 metų puspensis ir 1799 metų fatingas (ji teigė pastarąjį prisimenanti gan miglotai).

Kartą motina Olivijai prasitarė mananti, kad visos jos kalbos apie ankstesnį gyvenimą tėra pramanai. Mergaitė nuliūdo ir puolė įnirtingai prieštarauti. Kitą kartą, kai Olivija įsijautusi ėmė kažką fantazuoti, mama paklausė, ar tai buvęs tik žaidimas, ir dukra atsakė teigiamai. Moteris atkreipė dėmesį, kad, mėgindama suvaidinti epizodą iš matyto filmo ar perskaitytos knygos, mergaitė elgdavosi kitaip, nei pasakodama apie ankstesnį gyvenimą.

Kai ji fantazuodavo, įvairios jos pasakojimų smulkmenos kisdavo labai sparčiai, kartais tai įvykdavo per kelias sekundes, o kai ji pasakodavo apie ankstesnį gyvenimą, jos pasakojimų detalės nesikeisdavo ištisus mėnesius ar net metus. Moteris suprato, kad dukra įsitikinusi savo prisiminimų tikrumu, ir po kurio laiko stengėsi iš visų jėgų atrasti priežasčių ja suabejoti.

5-ečio Rajano istorija: visi po mirties sugrįžta *ištrauka iš knygos*

Vieną vakarą Rajanas pareiškė mamai norįs paaiškinti, kaip jaučiamasi mirštant. Jis papasakojo apie nepaprastai ryškią šviesą ir teigė, jog mirštantis žmogus juda link tos šviesos. Sūnus taip pat pasakė, kad visi po mirties sugrįžta ir kad jis pažinojo Sindę anksčiau. Jis tvirtino pasirinkęs ją būti savo motina.

Tokią istoriją knygoje „Sugrįžimas į gyvenimą. Nepaprastos ankstesnį gyvenimą prisimenančių vaikų istorijos“ pasakoja 5-etis Rajanas iš Oklahomos. Jis prisimena, kad ankstesniame gyvenime buvo Holivudo žvaigždė Džordžas Raftas. Rajano atvejį knygoje tyrinėja medicinos mokslų daktaro Jimas B. Tuckeris, aprašęs daugiau nei 2 tūkst. įvairių vaikų pasakojimų.

Reinkarnacijos fenomeną tyrinėjantis mokslininkas vaikų pasakojimus aprašė knygoje „Sugrįžimas į gyvenimą. Nepaprastos ankstesnį gyvenimą prisimenančių vaikų istorijos“.

DELFI pateikia ištraukas iš leidyklos „Eugrimas“ išleistos *The New York Times* bestseleriu tapusios knygos „Sugrįžimas į gyvenimą“.

Vieną dieną į mūsų biurą atėjo laiškas su kreipiniu „Visiems suinteresuotiems asmenims“ nuo vienos Oklahomoje gyvenančios moters vardu Sindė.

Tame laiške ji rašė, kad viliasi mus padėsiant jai išspręsti problemas, susijusias su galimu reinkarnacijos atveju. Ji teigė su vyru mananti, kad jų penkerių metų sūnus Rajanas gali turėti prisiminimų apie ankstesnį gyvenimą. Moteris rašė užaugusi baptistų bažnyčioje ir kad jos vyras buvo Kristaus bažnyčios dvasininko sūnus. Jų niekas niekada neskaitino tikėti reinkarnacija. Jie buvo eiliniai žmonės.

Jos vyras buvo policininkas, o ji – rinkimų apygardos kanceliarijos viršininko pavaduotoja. Rajanas nebuvo eilinis vaikas ir vienu metu buvo pradėjęs pasakoti itin keistas istorijas.

Maždaug prieš metus berniukas pradėjo tvirtinti ketinąs grįžti namo į Holivudą. Jis vis verkdamas ir maldaudavo Sindės, kad ši jį nusivežtų ten, kur gyvena jo kita šeima. Žaisdamas šis ikimokyklinukas dažnai sušukdavo: „Veiksmas!“ ir pradėdavo filmuoti įsivaizduojamą filmą.

Iš pradžių tėvai nežiūrėjo į tai pernelyg rimtai, tačiau po kelių mėnesių berniukas pradėjo sapnuoti košmarus. Jis vis nubusdavo ir griebdavosi sau už krūtinės sakydamas, kad negali kvėpuoti. Jis teigė, jog Holivude jam sprogsi širdis.

Vieną vakarą Rajanas pareiškė mamai norįs paaiškinti, kaip jaučiamasi mirštant. Jis papasakojo apie nepaprastai ryškią šviesą ir teigė, jog mirštantis žmogus juda link tos šviesos. Sūnus taip pat pasakė, kad visi po mirties sugrįžta ir kad jis pažinojo Sindę anksčiau. Jis tvirtino pasirinkęs ją būti savo motina.

Matydama, kad Rajaną nuolat kankina neaiškūs prisiminimai, Sindė nuėjo į viešąją biblioteką ir išsirinko joje keletą knygų apie Holivudą, vildamasi, kad sūnus aptiks jose orientyrą, pažadinsiantį daug konkretesnius jo prisiminimus. Jiems bevartant šias knygas, berniukas labai susijaudino pamatęs Ritos Heivort (Ritha Hayworth) nuotrauką. Jis pasakė ją pažinojęs ir kad ji mėgusi ruošti „tuos gėrimus su ledais“.

Vėliau vaikas pridūrė, kad ji juos vadindavo kokakolos deserty. Kitoje knygoje jie rado nuotrauką su kadru iš 1932 metų filmo „Naktis po nakties“ (*Night After Night*). Rajanas, pamatęs toje nuotraukoje užfiksuotus vyrus, vėl labai susijaudino ir, parodęs į vieną iš jų,

tarė: „Žiūrėk, mama, juk tai Džordžas. Mes kartu kūrėme filmą. Ir mama, tas vaikinai – tai aš. Radau save.“

Nuotraukoje buvo šešetas vyrų, kurių akys buvo nukreiptos į du vyrus centre, stovinčius vienas priešais kitą. Antrasis vyras, į kurį parodė Rajanas, buvo vienoje pusėje. Jis, kaip ir likusieji, ryšėjo juodą peteliškę, vilkėjo apsiaustą ir buvo su katiliuku.

Prie nuotraukos nebuvo aprašo su joje atvaizduotų vyrų pavardėmis, todėl Sindė negalėjo nustatyti žmogaus, su kuriuo save tapatino sūnus, tapatybės. Jai pavyko patvirtinti, kad pirmasis iš vyrų toje nuotraukoje iš tiesų buvo Džordžas Raftas (George Raft), praėjusio amžiaus ketvirtojo ir penktojo dešimtmečių kino žvaigždė, dažniausiai vaidinusi filmuose apie gangsterius.

Rajanas pasakė draugavęs su kaubojumi iš to filmo. Jis teigė, kad šis kaubojus turėjo arklį, su kuriuo galėdavo atlikti įvairius triukus. Taip pat pridūrė, kad tas kaubojus filmuodavosi cigarečių reklamoje. Kiek padirbėję, Rajano tėvai atrado, kad aktorius Gordonas Nancas (Gordon Nance) vaidino filme „Naktis po nakties“.

Vėliau jis pakeitė savo vardą ir tapo Laukiniu Biliu Eliotu (Wild Bill Elliott). Jis atlikdavo pagrindinius vaidmenis vesternuose, taip pat reklamuodavo cigaretes „Viceroy“. Rajanas atpasakojo filmo sceną šalia sieninės spintos su šaunamaisiais ginklais.

Dar tą patį vakarą Sindė susirado filmą „Naktis po nakties“ „YouTube“ internetinėje svetainėje. Moteris iš tiesų pamatė, kad jame yra scena šalia sieninės spintos su ginklais. Ji atkreipė dėmesį, kad Rajanas buvo tik penkerių metų amžiaus ir niekada nebuvo matęs nespaltoto filmo, jau nekalbant apie tokį seną.

Berniukas taip pat gyvai reagavo pamatęs Merilin Monro (Marilyn Monroe) ir pavadino ją ponia Meri. Jis teigė kartą lankęsis viename vakarėlyje ir mėginęs su ja pasikalbėti. Nusijuokęs pridūrė, kad vienas vaikinai iš kino studijos uždrožė jam per nosį. Anot jo, prie jos nebūdavę galima net prisitarti, nes studijoje dirbę vaikinai ją akylai saugodavę. Berniukas teigė, jog jam patinka būti Rajanu, bet jam patikę ir gyventi Holivude. Jis tvirtino kadaise kūręs filmus ir gyvenęs dideliame name, šalia kurio buvo baseinas.

Sindė laiške rašė, kad visų keisčiausia tai, jog sūnus atpasakojo kai kuriuos įvykius, nutikusius tuomet, kai moteris jį dar nešiojo pilve. Daugelio dalykų, kuriuos jis papasakojo vėliau, vaikas tiesiog neturėjo žinoti, bet jis sakė stebėjęs juos iš dangaus. Laiške moteris nepateikė jokių kitų smulkmenų, bet jas sužinojau vėliau.

Sindė teigė parašiusi šį laišką, nes jai iš tikrųjų reikėjo, kad kas nors padėtų nustatyti žmogaus, kurį Rajanas parodė nuotraukoje, tapatybę. Ji taip pat rašė, kad sūnus jai užsiminė pradantis pamiršti savo ankstesnį gyvenimą Holivude. Jį tai šiek tiek liūdino, tačiau tuo pačiu metu jis norėjo būti tik Rajanu.

Moteris užbaigė laišką teigdama, kad Rajanas – šaunus vaikas ir ji nori, kad jis rastų atsakymus į klausimus, neleidžiančius jam ramiai miegoti naktimis. Mes dažnai iš JAV gyvenančių tėvų gauname elektroninių ar įprastu paštu siunčiamų laiškų, tačiau jų pateikiama informacija retai būna tokia išsami.

Aš pats peržiūrėjau filmą „Naktis po nakties“ internetinėje svetainėje „YouTube“. Iš tikrųjų jame buvo viena scena prie spintos su ginklais. Taip pat radau vieną nuotrauką knygoje, kurioje buvo užfiksuota ši scena. Bėda ta, kad žmogaus, su kuriuo susitapatino Rajanas, nebuvo filmo aktorių sąrašė.

Jis vaidino vieno antraeilio personažo parankinį. Todėl nustatyti jo tapatybę buvo išties sunku. Filmas

buvo įžymus tuo, kad jis tapo aktorės Mei Vest (Mae West) debiutu kine ir kad ji kine ištarė vėliau klasikine tapusią frazę. Ją pamačiusi drabužininkė sušunka: „Viešpatie, kokie nuostabūs deimantai!“ Vest ramiai atsako: „Viešpats, brangioji, čia niekuo dėtas.“

Atrašiau Sindei ir paklausiau, ar ji ir jos šeima sutiktų mane priimti savo namuose. Ji atsakė, kad jie mielai mane priimtų ir labai džiaugtųsi bet kokia iš manęs gauta informacija. Taip pat paminėjo registruojanti sūnaus prisiminimus žurnale, o tai reiškė, kad mes gausime dokumentinį jos teiginių patvirtinimą.

Rajanas nenorėjo su niekuo kalbėti apie Holivudą, nes baiminosi, kad žmonės jį palaikys pamišėliu. Paaškiniau Sindei, kad mano apsilankymas būtų naudingas net ir tuomet, jeigu berniukas atsisakytų su manimi kalbėtis, be to, vyliausi, kad, man kiek ilgėliau pasisvečiavus jų namuose, jis įsidrąšins ir bus atviresnis. Paprašiau, kad ji paaškindų sūnui, jog aš nelaikau jo pamišėliu, o tik domiuosi jo prisiminimais, apie kuriuos jis papasakojo mamai.

Vėliau mes dar keletą kartų apsikeitėme elektroniniais laiškais ir sutarėme dėl susitikimo laiko. Viename savo laišku Sindė rašė, kad sūnus teigė sugrįžęs dėl to, jog ankstesniame gyvenime pernelyg mažai laiko praleisdavęs su šeima.

Esą jis tiek daug dirbdavęs, jog užmiršęs, kad meilė yra pats svarbiausias dalykas gyvenime. Kitame laiške ji rašė, kad Rajanas papasakojo jai sapnavęs košmarus apie žmogų, kurie jį vadino senatoriumi Faivu ir kurį jis apibūdino kaip patį šlykščiausią niekšą kada nors vaikščiojusį žeme.

Berniukas pasakojo apie kažkokią agentūrą ir apie apsilankymą kapinėse Niujorke su kažkokiu bičiuliu, kuris dirbo toje agentūroje. Dar po savaitės Sindė rašė, kad Rajanas nenori eiti į darželį, nes kai jis papasakojo grupei apie Holivudą ir apie agentūrą ir dar patvirtino, kad šios istorijos yra tikros, kiti vaikai ėmė iš jo šaipytis.

Aš ir pats nebuvo apsisprendęs, kaip vertinti kai kurias jo istorijas. Rajano kalbos apie agentūrą ir senatorių Faivą man skambėjo labai neįtikinamai. Šios istorijos priminė vieno mano kolegos tirtą atvejį, kai mažas berniukas pateikė stulbinamai tikslas žmogaus, gyvenusio už kelių šimtų mylių, gyvenimo smulkmenas.

Paskui jis įsiaudrindavo ir imdavo pasakoti apie lenktyninių automobilių vairuotojus bei apie kitus įsivaizduojamus dalykus. Būdavo sunku suprasti, kurie dalykai – ankstesnio gyvenimo prisiminimai, o kurie – gryniausi pramanai.

Kartais Rajanas užsimindavo ir apie Brodvėjų. Jis pradėjo veik kasdien šokti stepą ir pasakė, kad prisiminė tai daręs žiūrėdamas vieną animacinį filmą, per kurį nuskambėjo melodija, pagal kurią jis anksčiau šokdavo stepą. Jis teigė stepą šokdavęs su dviem bičiuliais. Vaikas nelankė formalių šokio pamokų, o mokėsi šokti savarankiškai.

Likus mėnesiui iki mūsų susitikimo, kai šeima pakavosi lagaminus ruošdamasi vykti atostogauti į Bransoną Misūryje, Sindė pasiūlė Rajanui apsirengti puošniau, kai jie eis žiūrėti spektaklio.

Berniukas į tai atšovė: „Ak, mama, aš nekenčiu perklausų.“ Spektaklis, į kurį jie nuėjo, buvo varjetė, kurios keletas scenų buvo skirtos karo veteranams pagerbti. Kai buvo rodoma scena apie Perl Harborą, Rajanas labai susijaudino. Jis ėmė švilpti, kai prasidėjo vaizdo klipas apie Frankliną Ruzveltą (Franklin Roosevelt), ir kai tėtis pamėgino berniuką sudrausti, šis atsisuko į motiną ir tarė: „Tėtis nė nenumano, koks idiotas yra šis žmogus.“

Įpusėjęs spektakliui, jis pradėjo kažką murmėti apie „prakeiktus japoniūkščius“. Per spektaklį vaikas apsiverkė, o jam pasibaigus, atsistojo ir ėmė ploti. Planuodamas vykti į susitikimą su šia šeima, nutariau pasiimti mažą vaizdo kamerą, kad galėčiau užfiksuoti mūsų pokalbį.

Likus mėnesiui iki Sindės man atsiųsto laiško, man paskambino televizijos prodiuseris Rasas Stratonas (Russ Stratton). Jis ketino sukurti laidą apie mūsų darbą. Dažniausiai mums skambina prodiuseriai, ieškantys idėjų kabelinės televizijos laidoms.

Rasas pasakė, kad šiame projekte dalyvauja televizijos kanalas A&E. Ir vienas iš jo iniciatorių buvo Dagas Limanas (Doug Liman), filmų „Bornas: sunaikinta tapatybė“ (*The Bourne Identity*) bei „Ponas ir ponios Smitai“ (*Mr. and Mrs. Smith*) režisierius. Buvo planuojama, kad šis aukščiausios klasės režisierius iš naujo paleis į ekranus kanalo A&E devyniasdešimtųjų serialą *The Unexplained* („Nepaaiškinami reiškiniai“).

Atrodė, kad Rasas nuoširdžiai domisi mūsų darbu, ir aš sutikau dalyvauti tame projekte. Laidos kūrėjai ketino parodyti ankstesnio atvejo rekonstrukciją, tačiau, aptardamas su jais naujausius savo tirtus atvejus, užsiminiau, kad ketinu vykti į Oklahomą ir susitikti ten su viena šeima. Vienas iš prodiuserių man atsiuntė filmavimo kamerą, kad galėčiau nufilmuoti pokalbį su ta šeima. Buvo manoma, kad filmuota medžiaga veikiausiai nebus rodoma per televiziją, nebent tik sutikus šeimai.

Kad ir kaip būtų, televizijos prodiuseriai manė, kad turėti nufilmuotą pradinį interviu – tai pernelyg gera proga, kurios negalima praleisti, be to, tai leistų jiems geriau suprasti, kaip tiriami tokie atvejai.

Apie 3-etę Haną, kuri ankstesniame gyvenime buvo pagyvenusi ponia ištrauka iš knygos

Trimetė kanadietė Hana niekada nebuvo girdėjusi žodžio arena, tačiau labai norėjo, kad jos sūnus nusivestų ją į ledo ritulio rungtynes. Hanos tėtis nesuprato, kada jos sūnus tai darė. Tačiau ji paaiškino: „Juk žinai, tėveli, kai buvau pagyvenusi ponia.“

Hana – viena iš medicinos mokslų daktaro Jimo B. Tuckerio knygos herojų, kurie papasakojo apie savo ankstesnį gyvenimą. Reinkarnacijos galimybes tyrinėjantis mokslininkas vaikų pasakojimus aprašė knygoje „Sugrįžimas į gyvenimą. Nepaprastos ankstesnį gyvenimą prisimenančių vaikų istorijos“.

DELFI pateikia ištraukas iš leidyklos „Eugrimas“ išleistos *The New York Times* bestseleriu tapusios knygos „Sugrįžimas į gyvenimą“.

Vienas kanadietis man parašė apie savo dukterį. Jis paaiškino nuo pat ankstyvos vaikystės visai nesidomintis ledo rituliu. Tai esą labai nuvylė jo tėvą, kuris buvo aistringas ledo ritulio gerbėjas, troškęs perduoti šią aistrą sūnui. Dėl šio nesutarimo sūnus taip niekada ir nepatyrė tikros tėvo meilės ir jie niekada nesuartėjo.

Suaugęs šis kanadietis tiesiog negalėjo pakęsti ledo ritulio, nes laikė jį daugelio gyvenime patirtų nuoskaudų priežastimi. Sutikęs savo būsimą žmoną, jis pasakė, kad jų santykiai būsią puikūs, jeigu tik ji niekada nekalbėsianti apie ledo ritulį ir nežiūrėsianti jo per televizorių.

Kai jie susituokė, jiems gimė duktė, kurią pavadino Hana. Abu tėvai buvo perdėm rūpestingi, ir kadangi jų darbo grafikai buvo skirtingi – žmona dirbdavo dienomis, o jos vyras turėjo nuosavą verslą ir dirbdavo naktimis – jie niekada neturėjo auklės iki Hanai sukako devyneri, kai ją prižiūrėti ėmėsi senelė.

Kaip ir jos tėvai, mergaitė niekada nedegė susidomėjimu ledo rituliu iki pokalbio, kuris įvyko, kai jai buvo treji. Tą dieną ji paklausė tėvo, kodėl pas juos daugiau neužgina jos sūnus ir nenusiveda jos į ledo ritulio rungtynes. Tėvas nesuprato, kada jos sūnus tai darė, ir ji paaiškino: „Juk žinai, tėveli, kai buvau pagyvenusi ponia.“

Apie porą mėnesių ji nesiliovė klausinėjusi apie savo sūnų ir atrodė nusiminusi, kad jis neužsuka jos aplankyti. Hana atskleidė daugiau smulkmenų apie savo sūnų. Mergaitė pasakė buvusi liesa ir turėjusi garbanotus rudus plaukus.

Nors Hanos tėvai buvo vegetarai ir niekada nenešiojo odinių drabužių, mergaitė nuolat pasakodavo, kad jos sūnus dėvėdavo odinį lietpaltį, kuris, sprendžiant iš to, kaip ji rodydavo į savo tėvą, turėjęs siekti kelius. Ji teigė sūnų vairavus baltą automobilį, kuris buvo šiek tiek aprūdijęs.

Taip pat dažnai išstardavo žodį „arena“, kuris keldavo jos tėvui nuostabą, nes Hana niekada nebuvo apsilankiusi jokioje arenoje ir jis buvo įsitikinęs, kad niekas niekada iš artimų jai žmonių nebuvo kalbėjęs apie jokią areną.

Vėliau mergaitė liovėsi kalbėjusi apie savo sūnų ir ledo ritulio rungtynes. Kai po kelių mėnesių tėvas vėl pamėgino apie tai su ja pasišnekėti, atrodė, kad ji nieko apie šiuos dalykus neprisimena.

Nors šiuo atveju neįmanoma patvirtinti vaiko teiginių, man jie atrodo ganėtinai nuostabūs. Kas galėtų priversti trejų metų vaiką, ypač tokį, kurio šeimoje niekas nesidomi ledo rituliu,

Ķsivaizduoti esant pagyvenusia moterimi, trokštančia, kad jos sūnus nusivestų jį Ķ ledo ritulio rungtynes?

Dvejų metų Džeimsas: apie oro mūšius su japonais ir numušą lėktuvą ištrauka iš knygos

Dvejų metų berniukas Džeimsas staiga ėmė sapnuoti košmarus: jis prisiminė, kad vadinosi Džeimsu Hiustonu jaunesniuolu, o į jo lėktuvą per 1945 metų oro mūšį pataikė japonai. Džeimsas Leiningeris taip pat pasakojo tarnavęs laive „Natoma Bay“, turėjęs draugą Džeką Larsoną. Parodžius Antrojo pasaulinio karo laikų nuotraukų, berniukas atpažino vietą, kurioje nukrito lėktuvas. Tai buvo Ivo sala Japonijoje.

Džeimsas – viena iš medicinos mokslų daktaro Jimo B. Tuckerio knygos „Sugrįžimas į gyvenimą. Nepaprastos ankstesnį gyvenimą prisimenančių vaikų istorijos“ herojų. Reinkarnacijos galimybes tyrinėjantis mokslininkas įvairius vaikų pasakojimus aprašė knygoje, kuri tapo *The New York Times* bestselleriu.

DELFI pateikia ištraukas iš leidyklos „Eugrimas“ išleistos knygos „Sugrįžimas į gyvenimą“.

Kai nuskrirdau į Luizianą, artėjo dvyliktasis Džeimso gimtadienis. Kadangi nuo šešerių ar aštuonerių metų vaikai dažniausiai nustoja pasakoti atsiminimus apie ankstesnį gyvenimą, nesitikėjome, kad pokalbis su juo bus vaisingas. Bet manęs tai nejaudino. Labiausiai domino tai, ką jis pasakė prieš tai, kai buvo nustatyta Džeimso Hiustono, mūšyje žuvusio lakūno, kurio gyvenimą jis prisiminė, tapatybė.

Net jei jis ir toliau būtų linkęs kalbėti apie ankstesnį gyvenimą, jo atsiminimai stokotų patikimumo, nes bėgant metams jis būtų galėjęs sužinoti pačias įvairiausias Džeimso Hiustono gyvenimo smulkmenas, todėl mums rūpėjo tik tos jo atsiminimų detalės, kurių jis niekaip nebūtų galėjęs sužinoti iš kitų šaltinių.

Į Lainingerių namus atvykau vieną šeštadienio rytą. Briusas ir André atrodė kaip tipiška amerikiečių sutuoktinių pora. Briusas dirbo žmogiškųjų išteklių vadybininku, o André, buvusi profesionali baleto šokėja, dirbo baleto mokytoja ir karjeros konsultante. Briusas atrodė kaip dalykiškas, paslaugus, atviras ir kartu tvirto charakterio žmogus.

Anot jo, kol su Džeimsu nepradėjo dėtis keisti dalykai, jo pasakojimus apie ankstesnį gyvenimą jis laikė „tiesiog tauškalais“. Jo garbei būtina pabrėžti, kad tolesnius įvykius jis priėmė gana tolerantiškai ir savo nuomonę pakeitė. Jis visada laikėsi krikščioniškų pažiūrų ir niekada nuo jų nenusigrėžė.

Kartkartėmis vyras cituodavo Šventąjį Raštą, ir tai, ką išgyveno bendraudamas su sūnumi, stengėsi suderinti su savo pasaulėžiūra bei tvirtais religiniais įsitikinimais. André nuo pat pradžių buvo atviresnė netradicinei mąstysenai ir neturėjo tvirtos nuomonės apie ankstesnį gyvenimą.

Pokalbį pradėjau su Briusu, nes André ir Džeimsas buvo užsiėmę kitais reikalais. Mes susėdome prie didžiulio svetainės stalo. Viename kambario gale stovėjo nedidelė knygų spinta, prigrūsta žurnalų su mokslinių tyrimų straipsniais, kuriuos surinko Briusas, tikėdamasis geriau suprasti sūnaus prisiminimus apie ankstesnį gyvenimą.

Pirmasis su ankstesniu Džeimso gyvenimu susijęs epizodas įvyko, kai berniukas buvo vienerių metų ir dešimties mėnesių. Šeima tuomet gyveno Teksase, ir kartą Briusas nusivedė sūnų į Kavano aviacijos muziejų netoli Dalaso. Jau anksčiau Džeimsas džiūgavo pamatęs praskrendantį lėktuvą, tačiau šis muziejus jį tiesiog pakerėjo. Jis vis norėjo grįžti į salę, kur buvo eksponuojami Antrojo pasaulinio karo eksponatai.

Tą dieną Briusas su Džeimsu praleido muziejuje mažiausiai trejetą valandų, nes berniuko tiesiog nebuvo įmanoma atplėšti nuo lėktuvų, ir jie išėjo iš muziejaus nešdamiesi keletą

žaislinių lėktuvėlių ir vaizdajuostę su Karinio laivyno akrobatų grupės „Blue Angels“ pasirodymu.

Vaizdo įrašas su „Blue Angels“ pasirodymu tuomet Džeimsui tapo pačiu mėgstamiausiu pasaulyje ir jis galėdavo juo mėgautis ištisas valandas. Pamėginau surasti šios vaizdajuostės kopiją, bet ji veikiausiai niekada nebuvo perrašyta į DVD. Kad ir kaip būtų, kadangi grupė „Blue Angels“ buvo suformuota tik po Antrojo pasaulinio karo, šis vaizdo įrašas negalėjo tapti stublinančių Džeimso žinių apie aviaciją šaltiniu.

Žaisdamas su savo žaisliniais lėktuvėliais, vaikas vis trankydavo juos į kavos stalėlį, tardamas: „Krenta degantis lėktuvas.“ Sprendžiant iš smarkokai subraižyto ir išdaužyto stalelio paviršiaus, kurio nuotrauką man parodė Briusas, abu jo tėvai – tikrai tolerantiški žmonės.

Tarsi to būtų negana, kai tik André ir Džeimsas išlydėdavo Briusą oro uoste į komandiruotę, berniukas sakydavo: „Tėvelio lėktuvas užsidegs ir nukris.“ Kartą šiuos žodžius jis ištarė skristi besirengiančiai tetai, ir tėvas jį užtai griežtai subarė.

Prabėgus porai mėnesių po apsilankymo muziejuje prasidėjo košmarai. André rasdavo sūnų besiblaškančių lovoje, maskatuojančių kojomis ir šaukiantį: „Lėktuvas dega! Mažius negali ištrūkti!“ Ir tai nebuvo vienadienis košmaras. Vaikas tai darydavo kas naktį, keletą kartų per savaitę.

Po kelionės į Luizianą pasikalbėjau su jo teta, André seserimi. Ji pabrėžė keletą kartų, kaip sunku ir baugu būdavę stebėti košmarus sapnuojančių berniuką. Ji dažnai lankydavosi Džeimso šeimoje ir jai susidarė įspūdis, kad jie stebi žmogų, mėginantį beviltiškai ištrūkti iš mirties gniaužtų. Sapnuodamas košmarus, berniukas klykdavo kraują stingdančiu balsu ir makaluodavo į visas puses kojomis, rėkdamas, kad jo lėktuvas liepsnodamas krenta, ir vaitodamas: „Mažius negali ištrūkti!“

Prabėgus keliems mėnesiams, vieną vakarą, André beskaitant Džeimsui pasaką prieš miegą, berniukas tarė: „Štai kas nutiko Mažiui“, ir pakartojo tai, ką darydavo sapnuodamas – ėmė spardytis ir šaukti: „Negaliu ištrūkti!“ Ji pakvietė Briusą kuo greičiau prie jų prieiti. Šis įvykis vyrą sukretė. Iki tol sūnaus košmarus jis laikė ne itin svarbiais su vaiko augimu susijusiais įvykiais, tačiau tąkart, kalbėdamas apie tuos pačius dalykus, berniukas nė neketino miegoti. Briusas paklausė, kas nutiko su jo lėktuvu. Vaikas atsakė, kad lėktuvas užsidegė ir nukrito.

Briusas paklausė, kaip tai nutiko, ir Džeimsas atsakė, kad jį numušė. Vyras tuomet paklausė, kas numušė jo lėktuvą. Berniukas, kuriam tuomet buvo kiek daugiau nei dveji, kiek suirzęs atrėžė: „Japonai!“

Tą vakarą, pasakęs, kad jis pilotavo „Corsair“, vaikas taip pat pridūrė, kad jis pakilo nuo laivo denio. Kai Briusas paklausė sūnaus, koks buvo to laivo pavadinimas, šis atsakė, jog laivas vadinosi „Natoma“. Tai išgirdęs, Briusas pareiškė, kad „Natoma“ skamba japoniškai. Džeimsas kiek pyktelėjęs atrėžė, kad „Natoma“ – amerikiečių laivas.

Vėliau Briusas nusprendė paieškoti informacijos internete, įvesdamas į paieškos laukelį žodį „Natoma“. Kiek panaršęs aptiko JAV lėktuvnešio „Natoma Bay“ aprašymą. Šis laivas patuliavo Ramiajame vandenyne per Antrąjį pasaulinį karą.

Laimei, rastą informaciją jis atsispausdino ir spaudinį išsaugojo, todėl mes galėjome įsitikinti jo autentiškumu. Kiekvieno spaudinio puslapyje buvo atspausdintas tinklalapio pavadinimas ir puslapio atspausdinimo data: 2000 08 27. Taigi mes sužinojome, kad Briusas ieškojo

internete informacijos apie lėktuvnešį „Natoma“, kai Džeimsui buvo dveji metai ir keturi mėnesiai.

Kai kurios šio atvejo smulkmenos susijusios tik su Briuso ir André atsiminimais, tačiau ši detalė yra pagrįsta dokumentais. Jei tik nemanote, jog tai detalai parengta apgaulė, kurią sugalvojo ši krikščionių porelė iš Luizianos suklastodama savo vaiko prisiminimus apie ankstesnį gyvenimą ir nesibaimindama galimo draugų bei kaimynų paniekinimo, turite pripažinti, kad mažasis Džeimsas iš tikrųjų ištarė pavadinimą „Natoma“. Tai gan neįprastas žodis amerikiečio ausiai, todėl mažai tikėtina, kad jį išstartų žmogus, mėginantis atspėti JAV karinio jūrų laivyno laivo pavadinimą.

Kai Briusas ar André paklausdavo Džeimso, kas buvo tas „mažius“ lėktuve, jis atsakydavo „aš“ arba „Džeimsas“. Tuomet ši detalė jiems neatrodė svarbi. Maždaug po mėnesio berniukas ištarė kitą vardą.

Kai tėvai paklausė, ar, sapnuodamas Džeimsą, jis regėdavo ir kitus žmones, berniukas atsakė, kad kartu su Džeimsu jis sapnuodavo ir Džeką. Tada tėvai paklausė, ar Džekas turėjo pavardę, ir vaikas atsakė, kad jo pavardė buvo Larsenas. Tai buvo Džekas Larsenas.

Savo knygoje Lainingeriai rašo, kad André tada paklausė: „Ar Džekas buvo Džeimso draugas?“ Sūnus į tai atsakė: „Jis taip pat buvo lakūnas.“ Vertinant šį atsakymą retrospektyviai, akivaizdu, kad berniukas manėsi buvęs lakūnu Džeimsu, pažinijusiu kitą lakūną, kuris vadinosi Džeku Larsenu. Tačiau tuomet, išgirdęs vaiko atsakymą, Briusas taip nepagalvojo.

Sūnų toliau kankino košmarai. Be to, vyras nesuprato, su kuo turįs reikalą, tačiau jis suvokė, kad Džeimsas pasakė konkretaus žmogaus vardą ir pavardę – Džekas Larsenas. Ir jis pradėjo jo paieškas. Surasti šį žmogų pasirodė kur kas sunkiau, nei gauti informacijos apie JAV karo laivą „Natoma“. 2000 m. spalio 16 d. jis ieškojo informacijos JAV karo memorialų komisijos tinklalapio Antrojo pasaulinio karo duomenų bazėje.

Turiu Briuso atspausdintą tinklalapio kopiją su tos dienos data, be to, aš taip pat keletą kartų atlikau tokią pat paiešką. Paieškos sistema aptiko vieną Džeką Larseną, vieną Džoną Larseną, vieną Džeką Larsoną (rašoma su „o“) ir keturis Džonus Larsonus.

Šioje svetainėje galima rasti tik tuos asmenis, kurie palaidoti Memorialų komisijos kapinėse arba kurių pavardės išskaltos Dingusiųjų be žinios karių memorialuose. Mūsų situacijai svarbu tai, kad memorialų svetainėje pateikiami tik karo aukų sąrašai. Kaip paaiškėjo vėliau, mūsų ieškomas Džekas Larsenas iš „Natoma Bay“ kare nežuvo.

Ieškodamas internete apsilankiau Nacionalinėje Antrojo pasaulinio karo memorialų svetainėje. Ji apima keturias duomenų bazines, nors viena jų, skirta išlikusiems gyviems karo veteranams, yra neoficiali ir neišsami.

Paieškos sistemoje derindamas Džono arba Džeko vardus su Larsono arba Larseno pavarde, aptikau devynetą vyrų, tarnavusių JAV kariniame jūrų laivyne per Antrąjį pasaulinį karą. Nors šis sąrašas yra ne visas, iš jo bent jau galima spręsti, kiek žmonių su panašiais vardais ir pavardėmis tarnavo kariniame laivyne.

Laivo įgulų sąrašuose neaptikau Džeko Larseno. Tačiau lėktuvnešio „Natoma“ įgulos sąrašė radau Džeimsą Larseną. Briusas neieškojo gyvo žmogaus, nes manė, kad Džeimsas sapne susitapatindavo su Džeku Larsenu ir prisimindavo būtent jo žūtį. Jis taip manė, nors vaikas vis kartojo savo sapnuose buvusį „Džeimsu“.

Pamėginau šį klausimą išsiaiškinti su Briusu. Jis pareiškė nemanąs, kad berniuko sapnai – tai ankstesnio gyvenimo prisiminimai. Kai André, Džeimso motina, galiausiai apie tai užsiminė, Briusas iš pradžių tik burbtelėjo: „Paistalai!“ Berniukas pasakė, kad „aš“ arba „Džeimsas“ buvo sapnuose su Džeku Larsenu, todėl akivaizdu, kad vyras manė, jog vaikas pasakoja apie sapną, kuriame regėjo vaikiną vardu Džekas Larsenas.

Kita vertus, André nebuvo taip sutelkusi dėmesio į Larseną. Ji teigė klausinėjusi sūnaus daugybę kartų, koks buvęs jo vardas sapne, ir jis visada atsakydavo, kad Džeimsas. Jis teigė, kad Džekas Larsenas buvo vienas jo draugų, su kuriais kartu skraidė naikintuvais. Atsižvelgiant į Briuso sumišimą, gali būti ir taip, kad berniuko paaiškinimas apie jūdviejų santykius nebuvo toks aiškus, kaip apie tai dabar prisimena André, tačiau aš tikrai suprantu, kad vaiko susitapatinimas sapne su „Džeimsu“ taip pat gali trikdyti.

Briuso stiprus natūralus polinkis nuvertinti ankstesnių gyvenimų tikimybę taip pat galėjo sutrukdyti jam aiškiai suprasti tai, kas slypi vaiko išstartuose žodžiuose. André sesuo patvirtino, kad Briusas daugelį metų niekaip negalėjo pripažinti, kad Džeimso elgesį galima paaiškinti prisiminimais apie ankstesnį gyvenimą, nes tokia mintis prieštaravo jo krikščioniškai pasaulėžiūrai. Toks jo požiūris dažnai suezindavo André, ir kartais dėl to tarp jų kildavo nesutarimų.

Prabėgus maždaug mėnesiui po Džeko Larseno paminėjimo, Džeimsas, kuriam tuo metu buvo dveji su puse, pateikė naujos informacijos. Briusas užsakė knygą „Ivo salos mūšis, 1945 metai“ (*The Battle for Iwo Jima 1945*), kurią ketino padovanoti savo tėvui per Kalėdas.

Kartą, kai vieną šeštadienio rytą paėmė ją pavartyti, prie jo priėjęs sūnus įsitaisė jam ant kelių. Netrukus jie atsivertė vietą, kur viename puslapyje buvo atvaizduotas Ivo salos žemėlapis. Kitame buvo aeronuotrauka su Suribačio kalnu, užgesusiu ugnikalniu. Džeimsas bakstelėjo pirštu į šią nuotrauką ir tarė: „Štai čia numušė mano lėktuvą.“ Briusas paklausė: „Ką?“ ir sūnus atsakė: „Mano lėktuvą numušė čia, tėveli.“